

Nr 53.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1930 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gäldandet av staten åliggande kommunala och andra utskylder för vissa försvarsväsendets fastigheter.

(1:a avd.)

I en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition (nr 135), vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att godkänna de av departementschefen i berörda statsrådsprotokoll förordade grunder för gäldandet under innevarande och nästkommande budgetår av staten åliggande kommunala och andra utskylder, avseende vissa försvarsväsendets fastigheter.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Under framhållande av att kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) medfört en utökning av kronans skyldighet att erlægga kommunalskatt, har arméförvaltningen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 december 1929 gjort framställning, i syfte att medel måtte ställas till förfogande för gäldandet av vissa skatteutgifter för kronan tillhörande, under lantförsvarets förvaltning stående fastigheter. Med anledning av vad arméförvaltningen i berörda skrivelse anfört, hava marinförvaltningen och flygstyrelsen anbefallts att avgiva yttranden i ämnet, såvitt anginge nämnda myndigheters förvaltningsområden. Sedan dessa yttranden inkommit, hava, efter erhållen remiss, riksräkenskapsverket och statskontoret avgivit utlåtanden i ärendet.

Arméförvaltningen har i nyssberörda skrivelse indelat lantförsvarets fastigheter i skattehänseende i följande fyra grupper:

1) Fastigheter, som jämlikt 5 § 1 mom. c) i kommunalskattelagen den 28 september 1928 vore fria från kommunalskatt, såsom kasernetablissemang, vaktstugor m. m. 2) Fastigheter, förut redovisade under arrende-, jordskylds- och tomtöresmedlen samt Järvafältets arrendemedel, d. v. s. uthyrningsfastigheter samt jordbruks- och skogsfastigheter. 3) Tjänstebostäder. 4) Fastigheter för fristående industriella anläggningar, såsom Åkers krutbruk, Karl Gustafs stads gevärsfaktori, arméns centrala beklädnadsverkstad m. fl.

För gäldande av skatter, åvilande under 1) och 2) upptagna fastigheter, har arméförvaltningen ansett byggnadsanslaget i framtiden kunde komma till användning, att för fastigheterna under 2) så allttjämt borde äga rum, men att för fastigheterna under 1) en omläggning vore önskvärd. Beträffande fastigheterna under 3) har anförts, att skatterna för innevarande och framtida budgetår borde gäldas av avlöningsanslaget, i den mån icke — i vad avsåge framtida budgetår — annat anslag ställdes till förfogande. Vad anginge fastigheterna under 4), har slutligen framhållits, att för täckande av dem åvilande skatter för nästkommande och framtida budgetår måste ifrågakomma antingen en höjning av byggnadsanslaget eller ock anvisande av ett särskilt skatteanslag.

Därest särskilt skatteanslag icke anvisades, skulle således för framtiden skatterna för lantförsvarets fastigheter komma att gäldas ur två anslag, nämligen byggnadsanslaget — i nödig utsträckning höjt — beträffande fastigheterna under 1), 2) och 4) samt avlöningsanslaget i fråga om fastigheterna under 3). Anvisades åter ett särskilt anslag, syntes detsamma enligt arméförvaltningens mening lämpligen böra omfatta skatterna för fastigheterna under 1), 3) och 4), vilka, i motsats mot fastigheterna under 2), hade det gemensamt, att inkomster därifrån icke tillfördes byggnadsanslaget. Beträffande fastigheterna under 2) vore någon förändring icke nödig.

Därest ett för ifrågavarande ändamål avsett förslagsanslag skulle komma till stånd, borde detsamma enligt arméförvaltningens åsikt begränsas till sådana lantförsvarets fastigheter, som icke utgjordes av uthyrnings- eller jordbruks- och skogsfastigheter.

Arméförvaltningen har ansett sig böra för sin del förorda anordningen med ett särskilt förslagsanslag, begränsat på ovan angivet sätt.

Marinförvaltningen och flygstyrelsen hava uti sina i ämnet avgivna utlåtanden framhållit, att det av arméförvaltningen framställda förslaget om gäldandet av skatter för lantförsvarets fastigheter med fördel kunde tillämpas även beträffande bestridandet av utgifter för skatter för marinens respektive flygvapnets fastigheter.

I utlåtande den 21 januari 1930 har riksräkenskapsverket förklarat sig icke hava något att erinra mot de av arméförvaltningen, marinförvaltningen och flygstyrelsen gemensamt omfattade förslagen rörande gäldandet av de under innevarande och följande budgetår förfallande skatterna, utom såvitt anginge de skatter, som belöpte å fastigheter för fristående industriella anläggningar. Beträffande sistberörda skatter har riksräkenskapsverket uttalat den meningen, att dessa såväl under innevarande som följande budgetår rätteligen borde avföras bland vederbörande industriella anläggningars driftkostnader. I fråga om anvisande för framtiden under fjärde huvudtiteln av särskilda skatteanslag har riksräkenskapsverket i övrigt endast gjort den erinran, att anslagsbeloppen för de olika försvarsgrenarna lämpligen borde sammanföras till ett gemensamt förslagsanslag, varå skulle avföras samtliga hithörande skatter utom sådana, som belöpte å uthyrnings-, jordbruks- och skogsfastigheter samt fastigheter för fristående industriella anläggningar.

I sitt den 22 januari 1930 avgivna utlåtande har statskontoret i fråga om

fastigheterna för fristående industriella anläggningar funnit riktigast, att den på taxeringen av desamma grundade kommunalskatten inginge bland omkostnaderna för anläggningarnas drift, d. v. s. avfördes å vederbörande tillverkningsanslag. På så sätt skulle en anslagsbelastning åstadkommas, som enligt ämbetsverkets mening bättre utvisade de verkliga kostnaderna för materielens framställande.

Beträffande tjänstebostäderna har statskontoret på anförda skäl icke funnit lämpligt, att avlöningsanslagen disponeras för bestridande av å sagda bostäder belöpande kommunalskatt utan föreslagit, att för ändamålet hos riksdagen utverkades ett särskilt anslag att i riksstaten upptagas under fjärde huvudtiteln, avdelning »5. Gemensamma anslag». Det sålunda ifrågasatta nya anslaget, som borde få karaktären av förslagsanslag, syntes med ledning av de inkomna uppgifterna kunna beräknas till 95,000 kronor och torde förslagsvis kunna benämnas »Kommunalutskylder för till tjänstebostäder upplåtna fastigheter».

De på innevarande budgetår belöpande utgifterna av sist omnämnda slag syntes statskontoret med stöd av föreskrifterna i kungörelsen den 27 juni 1929, nr 189, kunna gäldas av sjunde huvudtitelns förslagsanslag till staten åliggande kommunala och andra utskylder.

De på övriga fastigheter belöpande skatter och andra avgifter syntes vid bifall till vad statskontoret föreslagit kunna gäldas av samma medel, som hittills bestritt desamma.

Departementschefen har i ärendet anført följande:

»Vad först angår bestridandet av de skatteutgifter, som belöpa å försvarsväsendets såsom tjänstebostäder upplåtna fastigheter, har statskontoret visserligen ansett berörda utgifter för innevarande budgetår författningsenligt kunna avföras å det under sjunde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till staten åliggande kommunala och andra utskylder. Då emellertid dessa utgifter enligt de upplysningar, som lämnats av vederbörande myndigheter, uppgå till en summa, vilken högst väsentligt överstiger det under nyssnämnda anslag i riksstaten upptagna beloppet av 40,000 kronor, har jag, efter samråd med chefen för finansdepartementet, funnit det vara lämpligare, att ifrågavarande utgifter, i överensstämmelse med vad de övriga myndigheterna härutinnan föreslagit, för innevarande budgetår bestridas av de anslag, till vilka inkomsterna av nu avsedda fastigheter inflyta, d. v. s. respektive försvarsgrenars ordinarie avlöningsanslag. På enahanda sätt torde här berörda skatteutgifter böra bestridas jämväl under budgetåret 1930/1931. I samband med uppgörandet av förslag till rikstat för budgetåret 1931/1932 torde böra tagas under övervägande det förut omnämnda förslaget om uppförande under fjärde huvudtiteln av ett särskilt, för de tre försvarsgrenarna gemensamt skatteanslag av förslagsanslags natur.

Vidkommande härefter skatterna för sådana försvarsväsendet tillhöriga fastigheter, som äro att hänföra till fristående industriella anläggningar, delar jag den av statskontoret och riksräkenskapsverket uttalade meningen och anser sålunda, att utgifterna härför lämpligen böra ingå bland omkostnaderna för anläggningarnas drift.

Beträffande övriga i myndigheternas framställningar avsedda utskylder

ifrågasätter jag icke nu någon ändring av hittills tillämpade grunder för gäldandet av dessa kostnader.»

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot det av riksräkenskapsverket föreslagna tillvägagångssättet i fråga om redovisningen av här avsedda skatteutgifter, får med tillstyrkande jämväl i övrigt av vad departementschefen i ärendet förordat, hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 21 februari 1930 förordade grunder för gäldandet under innevarande och nästkommande budgetår av staten åliggande kommunala och andra utskylder, avseende vissa försvarsväsendets fastigheter.

Stockholm den 14 mars 1930.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 52.
